

WYDARZENIA

Stalowy klejnot

Historycy, teoretycy i praktycy okrętownictwa spotkali się w CMM 27 kwietnia na seminarium „Sołdek” – *klejnot wśród muzealnych statków handlowych*. Po raz czwarty z inicjatywy Towarzystwa Przyjaciół Statku-Muzeum „Sołdek” omawiano problematykę związaną z zabytkowym parowcem – jego historią i stanem obecnym. W tym roku skupiono się na pełnionej przez statek funkcji muzealnej, ze względu na przypadającą właśnie 27 kwietnia 30. rocznicę przekazania jednostki do CMM. O przekształceniu „Sołdka” w statek-muzeum i 30 latach jego eksploatacji w tym charakterze mówił Robert Domżał, natomiast sytuację jednostki na tle innych statków muzealnych na świecie poruszył Jerzy Litwin, podając jednocześnie kierunek działań CMM dla ochrony zabytku. Założenia konserwacji dla nitowanej konstrukcji „Sołdka” przedstawił Henryk Woźniak, a aktualny stan zabytkowego statku – Leonard Wieliczko. Jako pierwszy statek pełnomorski zbudowany w polskiej stoczni, „Sołdek” stanowi także pretekst do zajęcia się historią przemysłu stoczniowego. Stąd w programie seminarium znalazły się referaty: *Statek „Sołdek” – początek powojennej historii polskiego przemysłu stoczniowego* Witolda Kuszewskiego, *Rodzina „Sołdka”* Bohdana Huras, *Zaplecze badawcze i edukacyjne polskiego przemysłu stoczniowego podstawą jego rozwoju* Marka Dzidy i Leszka Wilczyńskiego oraz *Medale poświęcone polskiemu przemysłowi stoczniowemu ze szczególnym uwzględnieniem „Sołdka”* Miłosza Frąckowiaka. W trakcie seminarium miała też miejsce premiera tomu referatów z symposium „Sołdek” *pod biało-czerwoną banderą*, wydanego w serii Studia i Materiały Centralnego Muzeum Morskiego w Gdańsku.

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

W Kłajpedzie o Bałtyku i wicinach

Ostatnim – po Rostoku, Gdańsku i Karlskronie – miejscem prezentacji wystawy „1 morze – 4 opowieści”, przygotowanej w ramach projektu UE *Seaside*, jest litewska Kłajpeda. Ekspozycja, otwarta 15 kwietnia w Litewskim Muzeum Morskim, czynna będzie do 19 czerwca. Wernisaż stał się okazją do kolejnego spotkania partnerów projektu, którzy dokonali wstępnej oceny przedsięwzięcia, analizując stopień zainteresowania ekspozycją w poszczególnych miastach. Jednocześnie zorganizowana została międzynarodowa konferencja poświęcona tradycyjnym niemieckim statkom rzeczonym – wicinom. Referat wprowadzający w zagadnienie wygłosił – na zaproszenie organizatorów – dr Jerzy Litwin, dyrektor CMM.

Narada w Bergen

W dniach 6-8 kwietnia w norweskim Bergen odbyła się narada Grupy Roboczej ds. Morskiego Dziedzictwa Kulturowego. Było to spotkanie rozpoczynające trzyletni okres pracy między zeszłorocznym Forum Dziedzictwa Kulturowego w Rydze a kolejnym Forum w 2013 roku w Tallinie. Gospodarzem narady było Muzeum Vest w Bergen, do którego należą 7 mniejszych placówek muzealnych, m.in. Muzeum Hanzeatyckie oraz Muzeum Rybołówstwa. Podczas narady omawiano wstępny program 5. Forum Dziedzictwa Kulturowego w Tallinie w 2013 roku. Forum ma być poświęcone głównie tematyce dziedzictwa morskiego. Jedną z planowanych sesji ma dotyczyć nowych inwestycji muzealnych, inną zaś centrom renowacji zabytko-

wych łodzi i statków. Ponadto rozpoczęto pracę nad projektem nowej wystawy na temat historii rybołówstwa śledziowego na Bałtyku i Morzu Północnym. W naradzie wzięli udział przedstawiciele wszystkich państw bałtyckich, po wielu latach także przedstawiciel Rosji. Polskę reprezentowali: dyrektor CMM dr Jerzy Litwin i kierownik Działu Historii Budownictwa Okrętowego CMM dr Robert Domżał – kierujący pracami Grupy Roboczej.

AKTUALNOŚCI

Zmiany wokół Muzeum Rybołówstwa

Kończą się trwające od zeszłego roku wokół budynku Muzeum Rybołówstwa w Helu prace, związane z realizacją miejskiej inwestycji, mającej na celu wymianę sieci wodnej, kanalizacyjnej i burzowej. W trakcie prac ziemnych na terenie dawnego cmentarza przykościelnego natrafiono na zbiorowe mogiły z końca drugiej wojny światowej. Ekshumację szczątków przeprowadziła polsko-niemiecka Fundacja Pamięć. Planowane jest otwarcie lapidarium, upamiętniającego pochowanych przy dawnym kościele św. św. Piotra i Pawła. Natomiast gotowym już efektem wspólnej inwestycji miasta Hel i CMM jest nowy mur, zamykający teren muzealnego skansenu od strony ul. Wiejskiej. Poprzedni, zniszczony i zbyt niski, nie zapewniał odpowiedniej ochrony zgromadzonych zbiorów tradycyjnych łodzi rybackich.

Żuraw bajkowo i... futurystycznie

W Sali Dolomitowej Spichlerzy na Ołowiance zobaczyć można ekspozycję prac przygotowanych przez gdańskich przedszkolaków na konkurs zorganizowany przez Urząd Miejski w Gdańsku, przy współpracy CMM. Tytuł konkursu: „Czy Gdański Żuraw może być słoniem?” okazał się bardzo inspirujący. Porównanie Żurawia do słonia ułatwiło dzieciom zrozumienie, jaką pracę wykonywał Żuraw, pobudziło również ich wyobraźnię. Dzieci nie tylko wymodelowały i przyozdobiły bryłę Żurawia, ale też zaproponowały własną wizję jego otoczenia – m.in. przystań żeglarską i kładkę nad Motławą. Wszystkie prace były bardzo kreatywne i wyjątkowe, a ich młodzi autorzy spotkali się na ceremonii ogłoszenia wyników konkursu. Prace pozostaną w CMM do zakończenia obchodów Europejskiego Dnia Morza 2011, po czym zwycięski model pojedzie do Rostoku, gdzie odbędzie się konkurs prac dzieci z różnych miast partnerskich.

Jedną z konkursowych prac: Żuraw jako centrum łączności międzyplanetarnej... Fot. Andrzej Radomski

XVII-wieczna stocznia

W Pracowni Modelarskiej CMM trwają prace nad nową makietą, przedstawiającą XVII-wieczną stocznie. Trafiają na nią wykonane przez Jarosława Kosmalskiego modele ukazujące cztery fazy budowanego metodą skorupową typowego żaglowca bałtyckiego z tego okresu. Na makiecie znajduje się także model mniejszej jednostki konstruowanej metodą szkieletową. Jednocześnie powstają modele infrastruktury portowej i stoczniowej. Planuje się, że prace montażowe potrwać do końca bieżącego roku. Makietę wyeksponowaną zostanie w Spichlerzach na Ołowiance.

Jarosław Kosmalski z budowaną makietą dawnej stoczni. Fot. Mirosław Brucki

ZAPROSZENIA

Noc Muzeów

Co roku bogatszy jest przygotowywany przez CMM program Nocy Muzeów. 14 maja o godz. 19.00 otwarte zostaną wszystkie nasze oddziały, a większość zaproponuje przygotowane specjalnie z tej okazji atrakcje. Tegorocznym hitem mogą stać się „Gwiazdne wojny” na statku-muzeum „Sołdek” i spotkanie z legendarnym transatlantykiem „Batory” w Spichlerzach na Ołowiance, ale zwiedzający na pewno będą się dobrze bawić na zajęciach i warsztatach planowanych w pozostałych oddziałach. Szczegółowy program dostępny będzie na stronie internetowej CMM.

Bohaterowie „Gwiazdnych wojen” czekają na zapadnięcie zmroku... Fot. Paweł Józwiak

Spotkanie z Andrzejem Urbańczykiem

17 maja o godzinie 14.00 na pokładzie „Daru Pomorza” w Gdyni przy Al. Jana Pawła II odbędzie się spotkanie z Andrzejem Urbańczykiem – żeglarzem, pisarzem, gawędziarzem, szantmenem i kolekcjonerem. W trakcie spotkania nastąpi uroczyste przekazanie na rzecz CMM stworzonej przez bohatera spotkania książkowej Kolekcji Samotnego Jachtingu.

Europejski Dzień Morza

W tym roku Gdańsk będzie głównym miejscem obchodów Europejskiego Dnia Morza. Wśród wielu imprez planowanych na 20-22 maja warto zarezerwować sobie czas na uczestnictwo w Europejskim Festynie Morskim, organizowanym przez Urząd Miejski w Gdańsku i CMM w ramach unijnego projektu SeaSide. Warsztaty szkutnicze, powroźnicze i żaglomistrzowskie, program dla rodzin pt. „Życie na statku i okręcie”, wspólne malowanie obrazu – to tylko wybrane atrakcje festynu, którego szczegółowy program znajdzie się na stronach internetowych www.cmm.pl oraz www.gdansk.pl.

Natomiast już 19 maja, o 17.00, odbędą się na Motławie wyścigi smoczycy łodzi, w których zmierzy się aż 7 drużyn: CMM, Muzeum Narodowe, Muzeum Historycznego Miasta Gdańska, Urzędu Miejskiego w Gdańsku, Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej, Europejskiego Centrum Solidarności oraz wspólna załoga muzeów gdyńskich. Prosimy o gorący doping!

Na XVI-wiecznych szlakach handlowych

24 maja o godzinie 11.00 w Spichlerzach na Ołowiance odbędzie się uroczyste zakończenie projektu „Morskie szlaki handlowe w XVI wieku łącznikiem między kulturami”, realizowanego w ramach programu UE Comenius przez szkoły w Trabzon (Turcja), Constâncii (Portugalia) i Gdańsku – Gimnazjum nr 20 im. Hanzy. W ramach projektu w CMM odbywały się cykliczne spotkania z młodzieżą, poświęcone budowie modeli statku typu koga oraz kopii przyrządów nawigacyjnych; jednocześnie prowadzone były zajęcia z historii budownictwa okrętowego, handlu morskiego i nawigacji. Program kończący projekt obejmuje: przedstawienie pt. „Historia kupca gdańskiego”, poetyckie spotkanie pt. „Gdyby Kochanowski żył w szesnastowiecznym Gdańsku”, prezentację modeli statków handlowych i kopii przyrządów nawigacyjnych oraz zwiedzanie Muzeum.

Ignacy Klukowski o morzu

Dziewiąta wystawa z cyklu „Polscy artyści o morzu” poświęcona będzie marynistycznym wątkom w twórczości Ignacego Klukowskiego (1908-1978). Zaprezentowane zostaną widoki miast portowych, w tym tworzone tuż po wojnie wedyty zrujnowanego Gdańska, motywy z gdańskiego portu i stoczni, portrety ludzi morza. Jak co roku, ekspozycja wpisana jest w program Bałtyckiego Festiwalu Nauki. Na wernisaż zapraszamy do Spichlerzy na Ołowiance 27 maja o godz. 15.00.

Ignacy Klukowski,
Stary rybak, 1950.
Fot. Bernadeta Galus

Piknik naukowy

29 maja w godz. 10.00–18.00 odbędzie się w Gdyni Piknik Naukowy IX Bałtyckiego Festiwalu Nauki. Szczególnie zapraszamy do odwiedzenia stanowisk CMM: „Kącik małego marynisty” i „Czy archeolog może pracować na dnie morza?”, przygotowanych przez działy: Edukacji i Badań Podwodnych.